

Par Ramadānu

Šī tēma sastāv no Deviņiem Punktiem,
kas vēsta par Deviņām gudrībām no ļoti
daudzajām Svētā Ramadāna jēgām.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنْزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِلنَّاسِ
وَبَيِّنَاتٍ مِنَ الْهُدَى وَالْفُرْقَانِ⁽¹⁾

PIRMAIS PUNKTS. Gavēnis Svētajā Ramadāna mēnesī ir viens no pirmajiem Islāma pieciem pīlāriem un viens no lielākajiem Islāma simboliem.

Daudzās Svētā Ramadāna gavēņa gudrībās ietverta tāda visdziļākā jēga, kas vērsta:

- uz Visaugstākās Dievišķās Virsvaldības un Rūpju būtību,
- uz cilvēces sabiedrisko dzīvi,
- uz cilvēka personīgo dzīvi,
- uz *nafsa* (ego) audzināšanu,
- kā arī pateicības izteikšana par Dievišķajām dāvanām.

No Visaugstākā Dievišķās Virsvaldīšanas un Rūpju viedokļa, viena no gavēņa dziļākajām nozīmēm ir sekojoša:

Radījis zemes virsmu savdabīga labumu paplātes veidā un novietojis visus dāvanu veidus uz šīs paplātes:

مِنْ حَيْثُ لَا يَخْتَسِبُ⁽²⁾

Visaugstākais izpauž Savas Dievišķās Virsvaldīšanas pilnību, Dievišķo Līdzcietību un Žēlsirdību. Taču cilvēki, atrodoties zem bezrūpības

aizklāja un iemeslu kopuma, nevar saredzēt šajā stāvoklī pausto patiesību, un reizēm arī pavisam aizmirst par to.

Svētajā Ramadānā ticīgie arī negaidīti pārvēršas līdzīgi organizētai armijai.

Mūžīgā Valdnieka cienastā uzaicināto veidolā pirms saulrieta, viņi, it kā gaidot pavēli *“Laipni lūdzu!”*, izrāda paklausības stāvokli un attiecībā pret tādu Visaugstākā Līdzcietības žēlsirdību, diženu un visaptverošu, atbild ar savu plašu, lielu un sakārtotu pielūgsmi. Interesanti, vai ticīgie, kuri nepievienojas tādai cildenai pielūgsmei un pagodinošam cienastam, ir cienīgi saukties par cilvēkiem?

OTRAIS PUNKTS. No pateicības viedokļa par Visaugstākā dāvanām viena gudrība no daudzajām dziļākajām gavēņa nozīmēm Svētajā Ramadānā ir tāda:

Kā bija teikts *“Pirmajā Vārdā”*, par tirgotāja atnesto ēdienu no kāda valdnieka virtuves pras noteiktu samaksu. Un ir ārkārtīga muļķība,

dodot tējas naudu tirgotājam, iztēloties par niecīgiem tos ļoti vērtīgos labumus un neatzīt to, kurš tos ir dāvājis.

Tieši tāpat Visaugstākais izsēja uz zemes virsas neskaitāmus labumu veidus, un kā maksu par šiem labumiem, atbildot vēlas pateicību. Bet to labumu redzami iemesli un [šķietamie] saimnieki ir oficiantu kārtā. Mēs dodam kādu maksu šiem oficiantiem, paužam savu atzinību viņiem un pat izrādām viņiem pārāk daudz cieņas un pateicību, kuru viņi nav pelnījuši. Tikmēr kā Patiesi Dāvājošais Allāhs ar to labumu palīdzību bezgalīgā mērā ir pateicības cienīgs, nekā tie iemesli. Tādējādi, izteikt Viņam pateicību var, tikai apzinoties to, ka šie labumu tieši nāk no Viņa, kā arī apzinoties šo labumu vērtību un savas to vajadzības sajūtu.

Tādējādi, ***gavēnis Svētajā Ramadānā ir atslēga uz patiesu un atklātu, lielu un vispārēju pateicību.*** Jo citā laikā lielākā daļa cilvēku, kas neizjūt trūkumu, nesajūtot patiesu badu, nesaprot daudzu labumu vērtību. Paēduši cilvēki,

turklāt ja viņi ir arī bagāti, neiepazīst labuma mēru, ko satur sakaltis maizes gabaliņš. Tikmēr, iftāra (atgavēņa) laikā pat šī sakaltusi maize no ticīga cilvēka viedokļa ir ļoti vērtīga Dieva dāvana, par ko liecina viņa garšas orgāni. Katrs, no valdnieka līdz visnabadzīgākajam, iepazīstot šo labumu vērtību Svētajā Ramadānā, sasniegs kādu garīgu pateicību.

Un no pārtikas lietošanas dienā aizlieguma viedokļa, sakot: *“Šie labumi nav mans īpašums. Es nevaru tos ēst, tātad tie ir Cita īpašums un dāvana. Es gaidu Viņa pavēli”,* – *uzzina, kas ir patiesais labums. Tādējādi izteiks garīgu pateicību. Tādējādi, tāda veida gavēnis no daudziem aspektiem kļūst par pateicības avotu, kurš arī ir cilvēka patiesais pienākums.*

TREŠAIS PUNKTS. Viena no daudzām gavēņa gudrībām, vērsta uz cilvēku sabiedrisko dzīvi, ir tāda:

Cilvēki radīti dažādi attiecībā uz materiālo nodrošinājumu. Visaugstākais saskaņā ar šo atšķirību aicina bagātos sniegt palīdzību nabadzīgajiem. Turpretī bagātie tikai ar badu gavēņa laikā var pilnībā izjust nabadzīgo bēdīgo stāvokli un badu.

Ja nebūtu gavēņa, tad atrastos daudz sevi mīlošu bagāto, kuri tā arī nespētu apzināties līdz kādai pakāpei bads un nabadzība ir ciešanas, un cik lielā mērā nabadzīgiem cilvēkiem nepieciešama līdzcietība. ***Attiecībā uz to žēlsirdība pret citiem cilvēkiem, kas piemīt cilvēka dabai, ir kāds patiesas pateicības pamats.*** Un, lai kāds būtu cilvēks, viņš var atrast kaut kādā ziņā nabadzīgāku nekā viņš pats. Un viņam jābūt žēlsirdīgam pret to.

Ja cilvēks nebūtu spiests obligāti badoties, tad, būdams saistīts sniegt palīdzību caur žēlsirdību, viņš nedotu žēlastības dāvanas un nesniegtu palīdzību, un ja arī darītu to, tad tas nebūtu pilnvērtīgi, jo viņš pa īstam nesaustu uz savas ādas to stāvokli.

CETURTAIS PUNKTS. No nafsa audzināšanas viedokļa, viena no daudzām gavēņa gudrībām Svētajā Ramadānā ir tāda:

Nafss vēlas būt patvaļīgs un neatkarīgs, un tieši tādējādi sevi uztveram. Un pat saskaņā ar savu dabu vēlas iztēloto virsvaldību un vēlas darboties pēc saviem ieskatiem. Viņš negrib pat domāt par dāvātajiem neskaitāmajiem labumiem. Konkrēti, ja viņam pasaulīgajā dzīvē pieder bagātība un spēks, un vēl arī bezrūpība tam palīdz, tad viņš tikai un pilnībā līdzīgi dzīvniekam plēsonīgi, kāri aprīs Dievišķās dāvanas.

Tādējādi, Svētajā Ramadānā katra cilvēka nafsu no visbagātākā līdz visnabadzīgākajam sapratīs, ka *viņš ir gūsteknis un nevis saimnieks, kalps, un nevis brīvs.* Un sapratīs, ja nebūs Dievišķās pavēles, viņš nevarēs izdarīt pat kaut ko visvienkāršāko un vieglāko – nepastieps roku pēc ūdens, sabruks viņa iedomātā virsvaldība un, ietērpies pielūgsmē, nonāks pie pateicības Visaugstākajam, kas arī ir viņa patiesais pienākums.

PIEKTAIS PUNKTS. No tāda viedokļa, ka gavēnis Svētajā Ramadānā tikumīgi audzina nafs nepiesātināmās vēlmes un liek viņam atteikties no nepakļaušanās, viena no daudzām gavēņa gudrībām ir:

Nafss bezrūpības dēļ aizmirst sevi, neredz un nevēlas redzēt viņā klātesošo bezgalīgo vājumu, ārkārtīgu nabadzību un lielos trūkumus. Viņš nedomā par to, cik viņš ir vājš, pakļauts bojāejai un ir nelaimju mērķis, un par to, ka sastāv tikai no ātri sairstošas un pūstošas gaļas un kauliem. Tāpat kā iztēlojoties sevi nemirstīgu un mūžīgu, metas virsū pārejošai pasaulei, it kā viņam ir dzelzs būtība. Un ar ārkārtīgu badīgumu un alkatību, kā arī ar spēcīgu pieķeršanos un mīlestību mērķē uz zemes labumiem. Saistās ar jebkādu patīkamu un izdevīgu lietu. Aizmirst savu Radītāju, kurš rūpējas par viņu ar pilnīgu žēlsirdību. Turklāt nedomā par šīs dzīves rezultātiem un par mūžīgo dzīvi. Slīd amorālības virzienā.

Tādējādi, gavēnis Svētajā Ramadānā pat visbezzūpīgākiem un visietiepīgākiem liek sajūst viņu vājumu, nespēku un nabadzību.

Cilvēks ar bada palīdzību domā par savu vēderu, saprot tā vajadzības un apzinās, cik trausls ir viņa vājš ķermenis, aptver, kādā mērā viņam ir vajadzīga laipnība un žēlsirdība.

Un cilvēks, atmetot faraona cienīgu nafsu augstprātību, pilnīgā nespēkā un nabadzībā sajūtīs kvēlu vēlēšanos vērsties pie Allāha. Un "ar garīgās pateicības roku" gatavosies piekļauvēt pie Līdzcietības durvīm, ja bezrūpība nav sabojājusi viņa sirdi.

SESTAIS PUNKTS. No tāda viedokļa, ka gavēnis Svētajā Ramadānā vērsts uz Viedā Korāna sūtīšanu, un no tāda viedokļa, ka Svētais Ramadāns ir vissvarīgākais Viedā Korāna sūtīšanas laiks, viena no daudzām gavēņa gudrībām ir:

Tā kā *Viedais Korāns tika sūtīts Ramadānā mēnesī*, tad ar Korāna sūtīšanas laiku, lai brīnišķīgā veidā uztvertu šo debesu vēstījumu, Svētajā Ramadānā jāizolē sevi no nafsa zemiskām vēlmēm un nelietderīgajām lietām un, atsakoties no ēdiena un dzēriena, jāklūst līdzīgam eņģeļiem. Klausīties un lasīt Korānu tādējādi, it kā tas tikko tiek sūtīts, un klausīties tajā ietvert Dievišķo vēstījumu tādējādi, it kā šis ir tā sūtīšanas moments, un klausīties tādējādi, it kā mēs dzirdētu to no paša Visgodājamākā Sūtņa mutes (svētī viņu Allāhs un sveicina) vai pat no eņģeļa Džibrīla (Gabriēla) (miers viņam), vai varbūt it kā klausoties to no paša Mutakaļlimuļ Azalijj (Mūžīgi Runājošo Allāhu), iegūt kādu svētu stāvokli. Un pašam kļūstot par tā paudēju, rosināt citus klausīties un kaut kādā mērā parādīt Korāna sūtīšanas viedumu.

Jā, Svētajā Ramadānā Islāma pasaule pārvēršas it kā kādā *mošejā*, tādā mošejā, kur miljoni *hāfizu* visos šīs lielās mošejas stūros pauž šo Korānu, šo debesu vēstījumu visiem

Zemes iedzīvotājiem. Un katrs Ramadāns kādā
gaišā, veidolā parāda šo ajātu:

⁽³⁾ شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنْزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ

Un pierāda, ka Ramadāns ir Korāna mēnesis. Daži šīs lielās sabiedrības locekļi ar pazemīgu godbijību klausās šos hāfizus, taču citi lasa paši.

Un līdzīgi tam, cik būs neglīti, atrodoties šajā svētajā mošejā tādos apstākļos, pakļaujoties nafsa zemiskām vēlmēm novērsties ar ēdienu un dzērienu no šī svētā stāvokļa, un kādā mērā tas kļūs par visas sabiedrības, kas atrodas tajā mošejā, novēršanās mērķi, tieši tāpat tie, kas *nepievienojas gavētājiem Svētajā Ramadānā, tikpat lielā mērā kļūst par visas Islāma pasaules garīgas novēršanās un necieņas mērķi.*

SEPTĪTAIS PUNKTS. No cilvēka cilts, kas ieradusies šajā pasaulē, lai nodarbotos ar “zemkopību” un “tirdzniecību”, labumu

uzkrāšanas viedokļa, Mūžīgā miera labad, viena no daudzajām dziļākajām gavēņa nozīmēm Ramadāna mēnesī ir tāda:

Svētajā Ramadānā par katru labu darbu pieraksta tūkstoš garīgas balvas. Saskaņā ar *hadīsu*, katrs izlasītais Viedā Korāna burts ir desmit atlīdzību vērts, un tiek uzskatīts par desmit brīnišķīgām lietām un dod desmit paradīzes augļus. *Taču Svētajā Ramadānā par katru izlasīto burtu pieraksta nevis desmit, bet tūkstoš; un tādos ājatos kā "Ājatuļ Kur-sijj" par katru tā burtu - vairākus tūkstošus balvu, taču Svētā Ramadāna piektdienās - vēl vairāk. Un Varenības Naktī (Ļeļatuļ Kadr) ieskaita trīsdesmit tūkstošus labo darbu!*

Jā, Viedais Korāns, kura katrs burts dod trīsdesmit tūkstoš mūžīgos augļus, ir līdzīgs gaišajam paradīzes Tūbā kokam un ticīgajiem Svētajā Ramadānā ļauj nopelnīt miljonus mūžīgo augļu. *Tādējādi atnāc taču un paskaties uz šo gaišo, mūžīgo un izdevīgo tirdzniecību, ieskaties, padomā un saproti: cik lielā mērā*

izrādās bezgalīgos zaudējumos ir tie, kas nenovērtēja šo burtu nozīmīgumu!

Tātat, Svētais Ramadāns ir kāda diezgan izdevīga izstādes vieta, kāds tirgus tirdzniecībai Mūžīgās dzīves labad. Un viņpasaules ražai ir diezgan auglīga augsne. Kā arī ir kā pavasara mēnesis aprīlis labo darbu uzplaukumam. Šis mēnesis pieņem visspilgtāko, svēto svētku veidolu godbijīgai cilvēces pielūgsmes parādei Dievišķās Virsvaldīšanas (***Rubūbijja***) priekšā. Un, lai cilvēks bezrūpībā neiegrimtu tādās dzīvnieciskās nafs vajadzībās kā ēdiens un dzēriens, kā arī apetīti rosinošās izklaidēs un tukšvārdībā, par viņa pienākumu ir kļuvusi gavēņa ievērošana. It kā uz laiku izejot no dzīvnieciskā stāvokļa un ieejot eņģeļa stāvoklī vai arī tirgojoties mūžības dēļ, uz laiku atstājot savas pasaulīgās vajadzības, ieejot kāda nākošās dzīves (Viņpasaules / Āhirata) cilvēka veidolā, un miesiski izpaužas kādas dvēseles veidolā, ar savu gavēni kaut kādā veidā atspoguļot Allāha

“*Samadijja*” īpašību (Viņam neko nevajag, un visam Viņš ir vajadzīgs).

Svētais Ramadāns šajā pārejošajā pasaulē, šajā pagaidu un īsajā dzīvē ietver sevī un dod iespēju iemantot garu mūžīgo dzīvi.

Jo tikai Ramadāns dod iespēju nopelnīt astoņdesmitgadīgas dzīves augļus. Un stingrs tā pierādījums ir Korāna ajāts, kurā teikts, ka Varenības Nakts (***Leilatul Kadr***) ir daudz labāka nekā tūkstoš mēneši.

Līdzīgi tam, kā kāds valdnieks savas valdīšanas periodā katru gadu dažas dienas paziņo par svētku dienām: vai savas kāpšanas tronī dienu, vai arī citu dienu, saistītu ar savas valdīšanas krāšņuma atspoguļojumu. Šajā dienā viņš apbalvo savus padotos nevis vispārējo likumu lokā, bet aplaimo savu cienījamo un uzticamo tautu ar personīgām balvām, savu klātbūtni bez aizklāja, veltī savu īpašo uzmanību, ar saviem īpašiem rīkojumiem un tieši ar savu īpašo labvēlību. Tādā pašā veidā astoņpadsmit

tūkstoš pasaulu Diženais Valdnieks, kurš ir Mūžības Valdnieks, sūtīja Svētajā Ramadānā Viedo Korānu, kas ir Viņa godājamā pavēle, kas attiecas un ir vērsta uz tām astoņpadsmit tūkstoš pasaulēm.

Un, protams arī Ramadāns, pieņemot īpašu Dievišķo svētku veidolu, sava veida Kunga izstādi un sava veida garīgu sapulci, ir vieda nepieciešamība. Un tā kā Ramadāns ir šie svētki, tad protams, lai kaut kādā mērā atturētu cilvēkus no zemiskas, dzīvnieciskas laika pavadīšanas, viņiem būs noteikts ievērot gavēni. Un šī gavēņa pilnība ir: visas jūtas un cilvēciskie instrumenti, tādi kā viņa acis, ausis, sirds, iztēle un domas, kā arī līdzīgi vēderam, rosināt ievērot sava veida gavēni. ***Tas ir, atturot no aizliegtā un nevērtīgā, katru no tiem rosināt savdabīgai pielūgsmei.***

Piemēram, pieturēt mēli caur gavēņa ievērošanu, attālinoties no maldiem, tenkām un gānīšanās, un izmantot šo mēli tādām lietām kā Korāna lasīšana, Visaugstākā pieminēšanai

un cildināšanai, lūgšanām par Pravieti (Miers Viņam un Svētība) un grēku nožēlošanu... Un, piemēram, visādi liedzot acīm vērst zemiskos skatus uz svešiem cilvēkiem (goiru mahārim), un ausīm klausīties gānīšanos, izmantot acis pamācošiem piemēriem, un ausis – pareiziem vārdiem un Korāna klausīšanās. Līdzīgi tam arī pārējiem cilvēka ķermeņa “instrumentiem” jārosina ievērot savdabīgu gavēni.

Un tā kā vēders ir vislielākā fabrika, tad, ja ar gavēni uz laiku aptur tā darbību, tad arī citiem maziem šīs fabrikas “darbgaldiem” tiks viegli tam sekot.

ASTOTAIS PUNKTS. Viena no daudzajām Svētā Ramadāna gudrībām, vērstām uz cilvēka personīgo dzīvi, ir tāda:

Cilvēkam vissvarīgākās zāles ir savdabīga garīga un fiziska atturēšanās, saskaņā ar medicīnu – diēta. Līdzīgi tam, kā no medicīnas viedokļa, cilvēka nafss ar savu nekārtīgo

pārtikas lietošanu kaitē veselībai, tādējādi arī neatšķirot aizliegto no atļautā, metoties virsū visam, kas ir pie rokas, viņš saindē arī savu garīgo dzīvi. Un tādām naftām būs grūti pakļauties sirdij un dvēselei. Viņš nepadevīgi paņems grožus savās rokās un “apseglos” cilvēku. Un turpmāk cilvēks nespēs iegrozīt savas vēlmes.

Taču, pateicoties gavēnim Svētajā Ramadānā, viņš kaut kādā veidā pieradinās pie diētas, pierod apmierināties ar diezgan ierobežotu ēdiena daudzumu un mācās ieklausīties pavēles. Un nepiesaistīs sev slimības, piepildot savu nelaimīgo, vājo kuņģi ar ēdienu virs ēdiena, pirms tā sagremošanas. Un tāpēc, ka, sekojot pavēlēm, viņš atsakās pat no atļautā, tad, lai atturētu sevi no aizliegtā, iegūs spēju ieklausīties pavēlēm, kas nāk no saprāta un Dievišķā Likuma.

Un centīsies nesagraut savu garīgo dzīvi.

Turklāt, lielākā cilvēces daļa bieži pakļautā badam. Pacietības un izturības dēļ viņiem

nepieciešams bads un diēta, kas norūda. Gavēnis Svētajā Ramadānā ar badošanās periodu, kas turpinās piecpadsmit stundas, un bez maltītes pirms rītausmas – divdesmit četras stundas, ir pacietība, savaldība, pierašana pie maz ēdiena un rūdījums. Tātad, ***gavēnis ir kādas zāles pret nepacietību un neizturību, kas divkāršo cilvēku nelaiimes.***

Turklāt, šai kuņģa fabrikai ir daudz kalpotāju. Un ir daudz savstarpēji saistītu ar to cilvēka orgānu. Ja nafss dienas laikā, viena mēneša periodā, uz laiku neapturēs to darbu, tā liks tiem orgāniem un tās fabrikas kalpotājiem aizmirst to īpašo pielūgšanu, paņems tos savā varā un liks darboties savā labā. Un radīs traucējumus pārējiem cilvēka orgāniem ar “dārdoņu un dūmiem”, kas nāk no šīs savdabīgās fabrikas mehānismiem.

Pastāvīgi piesaistīs sev viņu uzmanību. Liks viņiem uz laiku aizmirst savus augstos pienākumus. Tieši tāpēc no seniem laikiem daudzi taisnie savai pašpilnveidošanai pieradināja

sevi pie neliela daudzuma ēdiena un dzēriena. Un, pateicoties gavēnim Svētajā Ramadānā, tās fabrikas kalpotāji sapratīs, ka viņi netika radīti tikai šīs fabrikas dēļ. Kā arī citi šīs fabrikas orgāni zemū baudu vietā Svētajā Ramadānā bauda eņģeļu un garīgos priekus un uz tiem vērš savus skatus. Un, lūk, tāpēc Svētajā Ramadānā ticīgie atkarībā no garīgās attīstības līmeņa saņem dažādu garīgu līdzietību, gaismu un prieku. Ar gavēņa palīdzību šajā svētajā mēnesī tādām smalkām jūtām kā sirds un dvēsele, saprāts un noslēpumu izzināšana, eksistē daudz sasniegumu un panākumu. Un tie nevainīgi smejas pretēji vēdera raudām.

DEVĪTAIS PUNKTS. Viena no daudzajām gavēņa gudrībām Svētajā Ramadānā, no nafsa iedomātās virsvaldības tiešas sagraušanas viedokļa, parādot viņa vājumu un paziņojumu par pielūgšanas nepieciešamību, ir tāda:

Nafss nevēlas atzīt savu Kungu un augstprātīgi vēlas valdīt. Lai kādām ciešanām to

pakļautu, šī iezīme viņam paliek. Un tikai ar badu pazudīs šī nosliece.

Tādējādi, gavēnis Svētajā Ramadānā tieši dos triecienu un sagraus nafsu faraona cienīgu augstprātību. Parādīs viņa bezspēcību, vājumu un nabadzību. Liks saprast, ka viņš ir kalps.

Hadīsā teikts:

Visaugstākais jautāja nafss: *“Kas Es esmu, un kas esi tu?”*

Nafss atbildēja: *“Es esmu es, Un Tu – esi Tu!”* Visaugstais pakļāva viņu ciešanām, iemeta Ellē, pēc tam atkal pajautāja. Un atkal nafss atbildēja: *“Es – esmu es, un Tu – esi tu”*.

Un, lai kādiem sodiem Visaugstākais to pakļautu, viņš neatteicās no augstprātības. Pēc tam pakļāva sodam ar badu, tas ir, atstāja badā.

Un atkal jautāja: *“Kas esmu Es, un kas esi tu?”*. Nafs atbildēja:

أَنْتَ رَبِّي الرَّحِيمُ وَإِنَّا عَبْدُكَ الْعَاجِزُ

Tas ir: "Tu – mans Žēlsirdīgais Kungs, un es – Tavs nespēcīgais kalps."

اَللّٰهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ صَلَاةً تَكُوْنُ
لَكَ رِضَاءً وَلِحَقِّهِ اَدَاءً بِعَدَدِ ثَوَابِ قِرَاةِ حُرُوْفِ
الْقُرْاٰنِ فِيْ شَهْرِ رَمَضَانَ وَعَلٰى اٰلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلِّمْ
: سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُوْنَ وَسَلَامٌ
عَلَى الْمُرْسَلِيْنَ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ اٰمِيْنَ

Sveiciens pravietim Muhammadam (Saļauāts)

Badīuzzamāns Saīds Nursi

(1877-1960)

Tas ir liela ģēnija, zinātnieka-teologa un lieliska cilvēka vārds, kuru izaudzināja brīnišķā turku tēvzeme un uzdāvināja kā piemēru visai cilvēcei.

No bērnības viņš atšķīrās ar dabisku gudrību, ārkārtīgi labu atmiņu un lielu kustīgumu. Trīs mēnešu laikā viņš apguva visas zināšanas, kurām pēc tā laika izglītošanas metodikas *medresē* bija nepieciešams ne mazāk par divdesmit gadiem. Katru dienu viņš patstāvīgi apguva divsimt lappuses no visdažādākajām grāmatām, no kurām mācījās tā laika medresē. Tādējādi, viņš iemācījās no galvas deviņi simti grāmatas. Visas šīs un citas viņa apbrīnojamās īpatnības kalpoja par iemeslu tam, lai zinātnieki-laikabiedri piešķirtu viņam nosaukumu *“Badīuzzamāns”*, kas nozīmē *“apbrīnojamais, izcils laika cilvēks, laikmeta brīnums”*.

Viņš ļoti raizējās par Austrumu nelaimēm un problēmām, un viņš bija pārliecināts, ka izeja no šīs krīzes ir izglītība, un sakarā ar to viņš pielika lielas pūles universitātes dibināšanai, kur reliģiskas zināšanas pasniegtu kopā ar zinātniskiem mācību priekšmetiem. Tomēr sākās Pirmais Pasaules karš un universitātes dibināšana tika atlikta...

Pēc tam viņu nozīmē par zinātniskās padomes locekli pie Osmaņu valsts Šeihuļ Islāma Kabineta. Līdz 45 gadiem viņa darbība izpaudās kalpošanā reliģijai ar politikas palīdzību. Šo dzīves periodu, kas attiecas uz Osmaņu valsts valdīšanas laiku, viņš nosauca – *“lepriekšējais Saīds”*. Tomēr pēc tam notikušie notikumi mainīja viņa viedokli, un viņš pilnībā aizgāja no politikas.

No šī momenta viņa dzīvē sākas jauns periods, ko viņš raksturo kā *“Jaunais Saīds”*. Šeit viņš vienu pēc otras sāk rakstīt grāmatas *“Risale-i Nur”*, kurās izskaidro un argumentē patiesības un ticības pamatus, saskaņā ar

mūsdienu laika izpratni. Šīs grāmatas izpelnījās iedzīvotāju, kas sajuta savas ticības apdraudējumu, lielu uzmanību, un tika izplatītas pa visu Turciju, nododot no rokas rokā.

Ar lielu izlēmību līdz savas dzīves beigām Badīuzzamāns Saīds Nursi turpināja kalpot ticībai cilvēces labā, un nepanesami grūtos dzīves apstākļos viņam izdevās uzrakstīt un izplatīt šo darbu, kas sastāv no vairāk nekā 6000 lappusēm. Šie darbi kļuva par visbrīnišķīgāko augli viņa daudz cietušajā dzīvē.

Pēc viņa nāves “Risale-i Nur” darbu krājumu gaisma vēl vairāk izpletās visā pasaulē un nostiprinājās. Miljoniem cilvēku gan Turcijā, gan arī ārzemēs studē viņa darbus, lai glābtu savu ticību.

Terminu Vārdnīca

Allāhs – Dievs, visa radītājs, sūtījis visus praviešus.

Minam tikai dažus:

- Ābrahāms / Ibrāhīms • Mozus / Mūsā
- Dāvids / Dāūds • Jēzus / Iīsā
- Muhameds / Muhammads

Svētība un Miers visiem praviešiem;
sniedzis atklāsmi:

1. Taurāts (Tora) / Vecā Derība	3. Zabūrs / Psalmi
2. Indžījs / Jaunā Derība	4. Kurāns / Korāns

Ahļus Sunnati uaļ Džamāati (Sunīti) – seko Korānam un pravieša Muhammada sunnai.

Allāhu Akbar – Dievs ir Varens / Allāhs ir Dižens.

Aļ-Hamdu liļļāh – Lai slavēts Allāhs.

Asmā uļ-Husnā – skaistie Dieva vārdi un īpašības; Radītājs, Barotājs, Dzīvinošais u.c. Kopā Korānā ir 99 Dieva vārdi.

As-saļāmu aļeikum – sveiciens satiekoties: Lai ar Tevi miers!

Azāns – muedzina aicinājums uz lūgšanu.

Āhirats – mūžīgā Viņpasaule, vieta, kur mūžīgi atradīsies visi radījumi un cilvēki pēc Pastardienas.

Ājats – Korāna / Kurāna pants no sūras; Dieva zīme.

Āmīn – Āmen; Dievs, pieņem mūsu lūgšanas!

Barzahs – starp-pasaule starp šo pasauli un Viņpasauli (Āhiratu).

Bismi liļāh – Dieva vārdā.

Dalalets – maldi; noiet no Patiesības un Islāma ceļa.

Duā – lūgšana, vēršanās pie Dieva ar lūgumu.

Džahannams (elle) – moku un soda vieta pēc Pastardienas.

Džannats (Paradīze) – ticīgo mītnes vieta atalgojuma un baudu saņemšanai pēc Pastardienas.

Džibrīls/ Džabrāīls – Eņģelis, atbildīgais par vēstījumu un Atklāsmju (Vahij) piegādi Praviešiem no Dieva; Viens no četriem Varenajiem Eņģeļiem (līdztekus Azrailam, Mihailam un Israfilam).

Džihāds – cīņa ar nafsu (ego) un zemiskām tieksmēm.

Džumua – piektdiena, musulmaņiem svēta brīvdiena ar īpašu šīs dienas lūgšanu (namāzu), labākā nedēļas diena.

Fards – Allāha noteikts obligāts izpildei reliģisks priekšraksts.

Fikrs – Dieva radījumu izprašana.

Fitra svētki (līduļ fitr, Uraza bairam) – ramadāna gavēņa beigu svētki.

Gavēnis (saums, sijāms, uraza) – atturēšanās no ēdiena un dzērieniem, intīmās tuvības, smēķēšanas pirms sākas rītausma līdz saulrietam.

Hadīss – ziņas par pravieša Muhammadu (miers un svētība viņam) dzīves dažādām epizodēm; viņa izteicieni, kas ir nodoti mutvārdos vai rakstītā veidā.

Hakīkats – taisnība, patiesība; visu lietu patiesais stāvoklis; būtība, katras lietas pamats.

Haļāls – Allāha (Dieva) likumos atļautais.

Harāms – Allāha (Dieva) likumos aizliegtais.

Hašrs – augšāmcelšanās no mirušajiem, vieta kur Pastardienā sapulcēsies visi cilvēki.

Hāfīzs – cilvēks, kas no galvas zina Korānu.

Ibāda – Allāha pavēļu pildīšana; pielūgšana.

Iftār – atgavēnis, maltīte, ēdienreize ramadāna gavēņa laikā pēc saulrieta.

Ihlāss – patiens, atklāts, tīrs.

Imāms (mulla, šeihs) – musulmaņu lūgšanas vadītājs.

Islāms / aļ-Isļām – miers un padevība; sekošana Dieva likumiem.

Pieci islāma pīlāri:

1. šahāda – viendievības apliecinājums
2. obligātās lūgšanas (saļāts, namāzs)
3. Ramadāna gavēnis (saum)
4. zakāts – šķīstīšanas nodoklis
5. Hadžs – obligātais svētceļojums uz Kaabu Mekā

Īmāns – ticība, saikne ar Radītāju. Ticības seši pīlāri ir:

1. ticība Allāham	2. eņģeļiem
3. svētajiem rakstiem	4. praviešiem
5. Pastardienai	6. iepriekš nolemtība (Kadrs)

Kaaba – islāma galvenā svētvietā Mekā.

Korāns / Kurāns – Dieva sūtīta ceturtais atklāsme – grāmata. Ar eņģeļa Džibrīla (Gabriēla) starpniecību nodota Muhamedam cilvēces laimei abās pasaulēs.

Leļjatuļ Kadr – Varenības Nakts, Nakts Ramadāna mēneša beigās, kad Muhameds saņēma pirmo Korāna atklāsmi. Gada labākā nakts.

Masdžids (mošeja) – musulmaņu kopīgu lūgšanu vieta.

Mā šā Allāh – apliecināšanas, apstiprinājuma izteikšana, tā vēlējās Allāhs.

Muadžizats – Praviešu (Miers Viņiem) ar Dieva atļauju veiktie brīnumi; pravietiskā zīme.

Muhammads (miers un svētība viņam) – pēdējais Pravietis ar Dieva vēsti.

Nafss – dvēsele, cilvēka ego, zemisku dzīvniecisku tieksmju avots.

Namāzs / Saļāts – ikdienas obligātā pieckārtējā lūgšana noteiktā laikā:

Lūgšana pirms rītausmas	صلاة الفجر	Saļātuļ fadžr Sabah namazi
Pusdienas lūgšana	صلاة الظهر	Saļātuz zuhr Öğle namazi
Pēcpusdienas lūgšana	صلاة العصر	Saļātuļ asr İkindi namazi
Lūgšana pēc saulrieta	صلاة المغرب	Saļātuļ magrib Akşam namazi
Vakara lūgšana	صلاة العشاء	Saļātuļ iišā Yatsı namazi

Ramadāns (Ramazāns) – lunārā / mēness kalendāra devītais mēnesis. Gada labākais mēnesis.

Rubūbijja – virsvaldība; visaugstākā Radītāja īpašība jebkurā vietā un laikā dot visām savām radībām visu nepieciešamo, vajadzīgo, rūpēties par viņiem un pārvaldīt.

Rukūa – jostas paklanīšanās namāzā.

Sadaka – žēlastības dāvana; žēlastības dāvana trūkumcietējiem.

Sadžda – paklanīties līdz zemei (pieskaroties ar plaukstām un pie-ri), atrodoties uz ceļiem.

Saļauāts – lūgšana, laba vēlējumi pravietim Muhammadam, miers un svētība viņam.

Sauābs – atmaksa, Dieva apbalvojums par labiem darbiem.

Sirātuļ Mustakīm – taisnais ceļš (Islāms).

Subhāna Llāh – Allāham nav trūkumu, teiciens, ko musulmaņi lieto, lai pastiprinātu jūtas: prieku vai atvieglojumu, pārsteiguma un sajūsmas sauciens.

Sunna – pravieša Muhammadu (miers un svētība viņam) uzvedība un rīcība, viss viņa dzīves ceļš.

Sūra – Korāna / Kurāna nodaļa (kopā tās ir 114).

Šahāda – musulmaņu ticības apliecinājums: Ašhadu aļ lā ilāha illa Llāhu ua ašhadu anna Muhammadar rasūlu Llāh - Es liecinu, ka nav cita Dieva, izņemot Vienīgo Dievu, un es liecinu, ka Muhammads ir viņa pravietis.

Šarīats – likums; islāma tiesisko, sadzīves un reliģisko normu kopums.

Šeitāns (Iblīss, sātans, jaunais gars) – no uguns radīts džins, kas nepaklausīja Dievu.

Širks – daudzdievība.

Šukūrs – pateicība Allāham.

Takbīrs – visaugstākā cildināšana: "Allāhu Akbar" - Allāhs ir Varens!

Tasbīhs – iesvētīšana, Allāha cildināšana. Liecināt, ka Allāham nav trūkumu.

Tauhīds (monoteisms) – viendievība, ticība vienīgajam Dievam (Allāham).

Uahdāts – Allāha Vienīgums.

Uahjs – atklāsmes, Allāha vēstījumi Saviem izvēlētiem Praviešiem (Miers Viņiem) ar Eņģeļa Džabraila (Miers Viņam) starpniecību.

Uirds – bieži un pastāvīgi izsakāma lūgšana (zikrs).

Uluhijat – Allāha dievišķība.

Umma – tauta, sabiedrība; kāda no praviešiem sekotāji; musulmaņu kopums.

Vārdi – “Risale-i Nur” kolekcijas 14 grāmatas. Mūsdienu tafsīrs (skaidrojums) Korānam. Atbild uz svarīgiem jautājumiem:

- kas es esmu • no kurienes esmu atnācis
- uz kurieni es eju • dzīves jēga

Vudū – (abdests, taharats) – rituāla mazgāšanās.

Zikrs – ar sirdi, prātu vai mēli cildināt, dziedināt Allāhu un viņa vārdus.

Tekstu Zemsvītras Piezīmes

- 1 *Līdzcietīgā, Žēlsirdīgā Allāha vārdā. “Ramadāna Mēnesis - tas, kurā Korāns sūtīts par ceļvedi ļaudīm un par Pierādījumu vestajiem un par [labā un ļaunā] izšķiršanu...” (Korāns, 2:185)*
- 2 *“... no turienes, no kurienes jūs to nemaz negaidāt...” (Korāns, 65:3)*
- 3 *“Ramadāna Mēnesis - tas, kurā Korāns sūtīts ...” (Korāns, 2:185)*

Jūsu uzmanībai reprezentētā brošūra ir neliela daļa no grāmatu "Risale-i Nur" krājuma.

*Vislabākās saprašanas un vispusīgu zināšanu saņemšanai par Islāma pamatu, mēs rekomendējam izlasīt šīs grāmatas ar kopējo nosaukumu "Risale-i Nur", kas ir Svētā Korāna jēgas izskaidrojums caur mūsdienu izpratnes prizmu. Šajās grāmatās ar daudziem piemēriem pārliecinoši tiek dota atbilde uz tādiem katru cilvēku satraucošiem jautājumiem kā: **"Kas esmu?"**, **"No kurienes es atnācu?"**, **"Kur es aiziešu?"**, **"Kāda ir manas dzīves jēga?"**, **"No kurienes pasaulē parādās Visuma būtne un uz kurieni tā dodas?"**, **"Kāda ir viņu esības būtība?"**.*

Šī izlase, kas sastāv no 130 brošūrām, apkopotām 14 sējumos, zinātniski izskaidro un pierāda ticības patiesības un pamatus, kas atbilst mūsdienu cilvēka garīgajām vajadzībām.

Kāda jautājumu daļa, uz kuriem atbildes Jūs atradīsit grāmatās "Risale-i Nur":

- *Kā šis Visums parāda savu Radītāju?*
- *Kā katra zinātne un skolā pasniedzamais priekšmets savā īpašā valodā mūs iepazīstina ar Radītāju?*
- *Kā saglabāt dzīves kapitālu un izmantot to labākajā veidā?*
- *Kā saglabāt jaunību? Jaunības nozīme un nepieciešamība saglabāt to no izlaidības un grēkiem.*
- *Kādas garīgās metodes un risinājumi ir personības un sabiedrības audzināšanā?*
- *Kāds ir ticības Viņpasaulei labums cilvēkam un sabiedrībai? Kā pierādīt dzīvi pēc nāves?*
- *Kāpēc Korāns ārēji ir līdzīgs cilvēka runai? Zinātnisks un pārliecinošs dažu Korāna ājatu izskaidrojums, kur kritizē filozofijas ateistisko daļu.*
- *Kāpēc mums vajadzīga un griešanās pie Visaugstākā? Reizēm mēdz būt, ka mēs lūdzam Visaugstāko, bet mūsu lūgumu nepieņem. Kāpēc?*
- *Pravieša Muhammada (Miers viņam un Labums) pravietiskās misijas pierādījums un izskaidrojums ar pārliecinošiem, stingriem un skaidriem argumentiem.*
- *Ticības skaistuma un cilvēka bezgalīgā progresa un regresa jēgas apraksts.*